

Germanija

Specializētās tiesas - Vācija

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par specializētajām tiesām Vācijā.

Darba tiesas

Darba tiesas izskata ar darba tiesībām saistītus strīdus, kuru pamatā ir darbinieku un darba devēju līgumattiecības (individuālās darba tiesības). Tās izskata arī strīdus starp kolektīvo līgumu pusēm, piemēram, arodbiedrībām un darba devēju apvienībām (kolektīvās darba tiesības), kā arī strīdus starp darba devējiem un darbinieku padomēm.

Darba tiesas (kā federālo zemju tiesas) ir pirmās instances tiesas. Darba tiesa lietas izskata koleģiāli. Lietas izskatīšanā piedalās viens profesionāls tiesnesis kā kolēģijas priekšsēdētājs un divi piesēdētāji, no kuriem viens pārstāv darbiniekus, bet otrs — darba devējus. Konkrētus lēmumus ārpus mutiskās tiesas sēdes profesionālais tiesnesis izlemj bez piesēdētāju līdzdalības.

Augstākās darba tiesas (arī tās ir federālo zemju tiesas) izskata par darba tiesu spriedumiem iesniegtās pārsūdzības. Arī šajā gadījumā kolēģijas sastāvā ir viens profesionāls tiesnesis un divi piesēdētāji, no kuriem viens pārstāv darbiniekus, bet otrs – darba devējus.

Pēdējās instances tiesa ir [Federālā darba tiesa \(Bundesarbeitsgericht\)](#). Šīs tiesas senātu sastāvā ir viens priekšsēdētājs, vēl divi profesionāli tiesneši un divi piesēdētāji, no kuriem viens pārstāv darbiniekus, bet otrs – darba devējus.

Administratīvās tiesas

Administratīvus lēmumus pieņem trīs dažādu tiesu sistēmas nozaru tiesas: vispārējās administratīvās tiesas, sociālās tiesas un finanšu tiesas. Jāņem vērā, ka vispārējās administratīvās tiesas, sociālās tiesas un nodokļu tiesas piemēro principu “pēc savas ierosmes”. Tādēļ tiesām ir pienākums ar lietām saistītos faktus izmeklēt pēc savas iniciatīvas (t. i., ne tikai pēc kādas puses lūguma un neatkarīgi no pušu sniegtajiem pierādījumiem), jo tiesas pieņemtā lēmuma materiālā pareizība skar sabiedrības intereses.

Vispārējās administratīvās tiesas

Vispārējās administratīvās tiesas iedala trīs instancēs –

1. **pirmā instance:** Administratīvās tiesas (Verwaltungsgerichte);
2. **otrā instance:** katras federālās zemes augstākā administratīvā tiesa (*Oberverswaltungsgerichte (vai Verwaltungsgerichtshöfe)*);
3. **pēdējā instance:** [Federālā administratīvā tiesa \(Bundesverwaltungsgericht\)](#).

Pirmajā instancē lietas skata pamatā **administratīvās tiesas**. Augstākās administratīvās tiesas pirmām kārtām ir apelācijas tiesas, kas izskata pirmās instances tiesu lēmumu juridiskos un faktu aspektus. Federālā Administratīvā tiesa ir kasācijas tiesa, kas — ar dažiem izņēmumiem — izskata tikai juridiskos jautājumus.

Vispārējās administratīvās tiesas principā izskata visus strīdus, kas rodas pārvaldes iestāžu un privātpersonu starpā un attiecas uz administratīvo likumu un noteikumu pareizu piemērošanu. Tomēr gadījumos, kad pārvaldes iestādes veic saimniecisko darbību saskaņā ar civillikumu (darbojas kā privāti uzņēmumi), attiecīgās lietas (administratīvo tiesu vietā) izskata vispārējās piekritības tiesas. Tās izšķir arī visus no šādas darbības izrietošos strīdus. Turklāt vispārējās administratīvās tiesas ir atbrīvotas no tādu strīdu izskatīšanas, kas pēc likuma ir piekritīgi citām tiesām (finanšu tiesa, sociālo lietu tiesa vai parastās tiesas).

Administratīvajās tiesās lēmumus pieņem tiesas kolēģija, kuras sastāvā ir trīs profesionāli tiesneši un divi piesēdētāji. Augstākās administratīvās tiesas senāta sastāvā parasti ir trīs profesionāli tiesneši. Federālās Administratīvās tiesas senāta sastāvā ir pieci profesionāli tiesneši. Reģionālajās administratīvajās tiesās lietas var izskatīt viens tiesnesis.

Sociālo lietu tiesas

Tāpat kā administratīvo lietu tiesas arī sociālo lietu tiesas iedala trīs instancēs, un katrai no tām ir savas funkcijas. Pirmajā instancē lietas skata pamatā sociālo lietu tiesas. Apelācijas tiesas ir 14 federālo zemju sociālo lietu tiesas, [☞ Federālā sociālo lietu tiesa \(Bundessozialgericht\)](#) ar dažiem nelieliem izņēmumiem ir kasācijas tiesa.

Sociālo lietu tiesas galvenokārt izskata strīdus, kas attiecas uz sociālās apdrošināšanas jautājumiem (pensijām, apdrošināšanu nelaimes gadījumiem, veselības apdrošināšanu un aprūpes apdrošināšanu), bezdarba apdrošināšanu, pamatnodrošinājumu darba meklētājiem un sociālo aprūpi (jo īpaši sociālo palīdzību, pakalpojumiem atbilstoši Patvēruma meklētāju pabalstu likumam, tiesību attiecībā uz smagu invaliditāti konkrētiem jautājumiem). Sociālo lietu tiesās lēmumus pieņem tiesas kolēģija, kuras sastāvā ir viens profesionāls tiesnesis un divi piesēdētāji. Federālo zemju sociālo lietu tiesu un Federālās sociālo lietu tiesas senāta sastāvā parasti ir trīs profesionāli tiesneši un divi piesēdētāji.

Finanšu tiesas

Finanšu tiesas ir pirmās instances finanšu tiesas un [☞ Federālā finanšu tiesa \(Bundesfinanzhof\)](#), kas ir kasācijas tiesa. Finanšu tiesu kompetencē ir galvenokārt ar valsts nodevām un nodokļiem un muitas nodevām saistīti strīdi. Finanšu tiesas senāta sastāvā ir trīs profesionāli tiesneši un divi piesēdētāji. Federālās finanšu tiesas senāta sastāvā parasti ir pieci profesionāli tiesneši. Finanšu tiesās lietas var izskatīt viens tiesnesis.

Citas specializētās tiesas

Federālā Konstitucionālā tiesa (*Bundesverfassungsgericht*)

[☞ Federālā Konstitucionālā tiesa](#) pārrauga, kā valsts mērogā tiek ievērots Pamatlikums. Tās lēmumu pamatā ir tikai Pamatlikums. Lielākā daļa Federālā Konstitucionālajā tiesā ierosināto lietu ir konstitucionālas sūdzības. Tās iesniedz pilsoņi, kas uzskata, ka ar tiesas spriedumu, pārvaldes iestādes rīcību vai kādu tiesību aktu tiek pārkāptas viņu pamattiesības. Principā konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja pārsūdzības iespējas citās tiesās ir izsmeltas (proti, par pēdējās instances nolēmumu). Tikai izņēmuma gadījumos konstitucionālo sūdzību var iesniegt pret konkrētu likumu.

Ir vairāki citi tiesvedības veidi. Īpaši jāmin abstrakta un konkrēta tiesas kontrole, lai pārliecinātos par tiesību aktu atbilstību konstitūcijai, un procedūras, lai pārbaudītu, vai federālās konstitucionālās institūcijas ir ievērojušas savas kompetences robežas. Daži Federālās Konstitucionālās tiesas lēmumi var iegūt likuma spēku. Tiesā ir divi senāti, no kuriem katrā ir astoņi tiesneši. Tiesa pieņem lēmumus koleģiāli trīs tiesnešu sastāvā vai senātā, parasti bez procesa mutvārdu daļas.

Zemju konstitucionālās tiesas (*Landesverfassungsgerichte*) / zemju augstākās tiesas (*Staatsgerichtshöfe*)

Zemju konstitucionālās tiesas jeb zemju augstākās tiesas ir federālo zemju konstitucionālās tiesas. Tās pieņem lēmumus par konstitucionāliem strīdiem saskaņā ar federālo zemju tiesībām (*Landesrecht*), kas arī reglamentē to izveidi, administrēšanu un kompetenci.

Noderīgas saites

[☞ Federālā darba tiesa](#)

[☞ Federālā administratīvā tiesa](#)

[☞ Federālā Sociālo lietu tiesa](#)

[☞ Federālā finanšu tiesa](#)

[☞ Federālā konstitucionālā tiesa](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.